

NOTAT

TIL: Organisasjonen

14.12.2018

FRA: Jon Wikene Iddeng

Midlertidighet i UH-sektoren på stedet hvil i 2018

Midlertidigheten ved statlige universiteter og høyskoler er uendret i 2018 og dermed fortsatt langt over nivået i arbeidslivet ellers. Dette viser tallene fra Statens database for høyere utdanning (DBH) som nå er klare. I en partssammensatt arbeidsgruppe fra 2010 om midlertidighet i UH-sektoren ([Rindal-utvalget](#)) ble partene enige om hvilke tall og stillingsgrupper man skulle forholde seg til i diskusjonen, som er benyttet siden. Problemet med høy midlertidighet er knyttet til ordinære stillingskategorier ved statlige universiteter og høyskoler, særlig i vitenskapelige stillinger som i DBH rubriseres som «undervisnings- og forskerstillinger», men også blant de teknisk-administrative. I tillegg er det en rekke vitenskapelige stillinger som er definert som åremål, men disse holdes utenfor den vanlige statistikken over midlertidig ansettelse i UH-sektoren (faglige lederstillinger, rekrutteringsstillinger, vitenskapelige assistenter og bistillinger). Andelen midlertidig ansatte i arbeidslivet for øvrig var 9 % i 3. kvartal 2018.

Ordinære undervisnings- og forskerstillinger – stabilt høy midlertidighet

Det ble utført 2 617 årsverk av midlertidig ansatte i ordinære vitenskapelige stillingskoder. Andelen midlertidige i ordinære undervisnings- og forskerstillinger var dermed i 2018 på 18,3 %, omtrent på samme nivå som de siste fire årene. Midlertidigheten i statlig UH-sektor har stått på stedet hvil under Solberg-regjeringen. Andelen midlertidige er spesielt høy ved Kunsthøgskolen og enkelte vitenskapelige høyskoler. Dette har primært sin forklaring i at UH-loven gir en særlig åremålsadgang for undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet. Dette gjelder blant annet KHiO, AHO og NMH. Ved universitetene kan vi merke oss en svak positiv bedring ved UiO og UiB, selv om begge stadig ligger godt over gjennomsnittet i sektoren. UiT utmerker seg med å gå i motsatt retning og har nå omtrent like stor midlertidighet som UiO og UiB. OsloMet, UiA og Handelshøgskolen utmerker seg i positiv retning ved en andel på 11-12 %. Verd å merke seg er at midlertidigheten blant vitenskapelige ansatte ved private høyskoler ligger rundt 10 %. Se tabell 2, 3 og 5.

Det er særlig i forskerkodene at det er mange midlertidige årsverk – og her er to av tre midlertidig ansatte. En viktig forklaring til dette er den eksternfinansierte forskningsporteføljen til institusjonene. Også i høyskole-/universitetslektorstillingene er midlertidigheten meget høy. Noe som vitner om at omfattende undervisningsoppgaver dekkes av midlertidig ansatte uten førstekompetanse.

Teknisk-administrative stillinger

Også blant de tekniske og administrativt ansatte i UH-sektoren er midlertidigheten høyere enn landsgjennomsnittet, selv om utviklingen har gått i riktig vei de siste årene. Blant saksbehandlere og utrederstillinger og blant ingeniørene ligger midlertidigheten på rundt 12 %, mens den er betydelig høyere i andre tekniske hjelpestillinger (27 %) og kontorstillinger (26 %). Se tabell 4 og 6.

Midlertidigheten er høy blant lederne (30 %), men dette skyldes i hovedsak at instituttledere, dekaner og rektorer i stadig større grad blir ansatt i åremål, som vi holder utenom den vanlige midlertidighetsstatistikken.

Totaltall inkludert åremål

Dersom vi tar med stipendiater, postdoktorer, faglige ledere og andre stillingsgrupper hvor UH-loven gir en særlig åremålsadgang, så er andelen midlertidige ansatte på 34 % ved statlige institusjoner, mens den er på 16,8 % ved de private (tabell 1). Én av tre i UH-sektoren er altså midlertidig tilsatt. Om vi bare regner de vitenskapelig ansatte, er midlertidigheten på 46 % (tabell 5), og da er ikke timelærere og andre på korte engasjementer inkludert, for disse føres det ikke lenger statistikk over.

Tabell 1 Totalsum midlertidig ansatte alle stillingsgrupper UH

Institusjonstype	2018			
	Alle	Fast	Midlertidig	% andel
	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Midlertidig
Universiteter	31 043	20 192	10 852	35,0
Statlige vitenskapelige høyskoler	1 178	767	411	34,9
Statlige høyskoler	3 697	2 740	957	25,9
Kunsthøyskoler	212	131	81	38,2
Sum statlig UH	36 131	23 830	12 301	34,0
Private vitenskapelige høyskoler	1 289	1 012	277	21,5
Private høyskoler	972	868	104	10,7
Sum private UH	2 260	1 880	381	16,8
Sum totalt UH-sektor	38 391	25 709	12 682	33,0

Tabell 2 Årsverk undervisning og forskerstilling ved statlige UH 2018

Institusjonsnavn	Totalt ant. årsverk	Midlertidig ansatt årsverk	% Andel midlertidige
Nord universitet	673	98	14,5
NMBU	517	94	18,1
NTNU	2 629	474	18,0
OsloMet	1 129	127	11,2
UiA	567	64	11,2
UiB	1 292	301	23,3
UiO	1 930	436	22,6
UiS	622	96	15,4
USN	905	134	14,8
UiT	1 458	332	22,8
Sum Universitet	11 723	2 171	18,5
AHO	59	21	36,5
Høgskolen i Molde	107	18	17,2
NHH	139	17	12,2
NIH	68	13	18,6
NMH	113	33	29,3
Sum vit. Høyskole	485	103	21,1
H i Innlandet	495	97	19,6
H i Østfold	321	45	14,1
H i Volda	205	36	17,5
H på Vestlandet	951	130	13,7
Samisk høgskole	35	10	29,0
Sum Høyskole	2 006	318	15,8
Kunsthøgskolen i Oslo	76	43	56,3
Sum alle statlige UH	14 291	2 617	18,3
Private vit. høyskoler	513	59	11,5
Private høyskoler	559	47	8,5

Tabell 3 Andel midlertidig ansatte undervisning- og forskerstillinger – utvikling over tid ved statlige virksomheter

	2004	2009	2014	2015	2016	2017	2018
Kunsthøgskoler	24,4	24,1	52,8	57,7	56,0	52,6	56,2
Statlige høyskoler	18,2	16,2	13,9	12,7	13,4	13,4	15,8
Høgskolen i Innlandet							19,6
Høgskolen i Østfold	16,2	13,1	10,4	11,3	16,1	13,1	14,1
Høgskolen i Volda	19,3	26,0	12,9	12,4	12,8	12,7	17,5
Høgskolen på Vestlandet						13,6	13,7
Samisk høyskole	25,0	44,0	18,5	26,5	22,3	29,2	29,0
Statlige vitenskapelige høyskoler	16,5	18,6	18,3	19,9	19,8	20,6	21,1
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	20,7	23,6	32,4	35,0	32,4	30,4	36,3
Høgskolen i Molde	21,4	16,5	16,5	19,7	22,4	18,0	17,2
Norges handelshøgskole	10,2	7,5	10,4	10,9	12,0	12,4	12,2
Norges idrettshøgskole	22,9	31,0	22,0	23,6	18,4	24,7	18,6
Norges musikkhøgskole	4,8	15,5	21,0	21,1	21,4	25,5	29,3
Universiteter	22,9	22,4	19,8	21,0	20,0	20,2	18,5
Nord universitet					15,7	16,2	14,5
NMBU			17,1	17,3	18,0	17,2	18,1
NTNU	23,1	21,7	18,9	21,6	18,4	17,7	18,0
Oslo Met							11,2
Universitetet i Agder		16,6	7,3	9,3	10,4	10,8	11,2
Universitetet i Bergen	17,6	20,4	23,2	25,0	25,2	25,9	23,3
Universitetet i Oslo	23,7	24,7	23,1	23,5	24,9	25,1	22,6
Universitetet i Stavanger		16,7	16,6	18,9	17,4	16,9	15,4
Universitetet i Sørøst-Norge							14,8
UiT - Norges arktiske universitet	29,5	28,8	22,0	21,9	19,2	20,9	22,7
Totalsum	20,1	19,8	17,7	18,1	18,4	18,4	18,3

Tabell 4 Andel midlertidige ansatte i saksbehandler og utrederstilling - utvikling over tid ved statlig UH

	2004	2009	2014	2015	2016	2017	2018
Kunsthøgskoler	8,3	9,7	16,0	7,1	4,5	5,3	6,8
Statlige høyskoler	16,7	16,4	13,1	14,5	13,7	14,4	15,1
Høgskolen i Innlandet							9,9
Høgskolen i Østfold	18,5	16,7	18,3	15,0	9,5	7,3	5,3
Høgskolen i Volda	23,2	22,2	14,0	25,4	12,2	13,5	7,1
Høgskolen på Vestlandet						20,1	22,1
Samisk høyskole	63,2	51,7	31,1	27,8	29,3	21,7	26,6
Statlige vitenskapelige høyskoler	14,1	15,1	13,1	11,9	12,2	12,5	9,4
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	13,8	11,9	11,2	17,1	15,0	8,3	4,3
Høgskolen i Molde	10,9	23,5	6,8	3,6	3,5	10,8	2,2
Norges handelshøgskole	6,5	7,8	15,8	11,9	11,1	12,8	11,7
Norges idrettshøgskole	31,8	26,5	15,5	9,2	13,4	15,0	2,8
Norges musikkhøgskole	5,0	20,3	9,6	17,3	18,2	13,1	18,0
Universiteter	25,9	18,8	14,9	14,6	14,0	12,6	12,4
Nord universitet					13,6	8,5	10,6
NMBU			12,7	14,6	11,4	13,9	17,8
NTNU	21,7	14,4	12,2	13,1	14,0	10,3	12,1
Oslo Met							10,8
Universitetet i Agder		13,4	13,5	12,3	12,1	15,1	15,6
Universitetet i Bergen	17,6	11,9	11,9	10,2	10,0	9,9	6,7
Universitetet i Oslo	31,6	23,9	18,4	18,1	16,7	13,9	12,9
Universitetet i Stavanger		16,6	16,1	12,3	13,4	15,3	15,5
Universitetet i Sørøst-Norge							10,5
UiT - Norges arktiske universitet	28,7	25,9	16,7	17,3	14,6	16,2	16,7
Totalsum	21,5	17,8	14,4	14,5	13,8	13,0	12,5

Tabell 5: Andel midlertidig ansatte i vitenskapelige stillinger - utvikling over tid i enkelte stillinger

SKO	Stilling	2002	2005	2009	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1010	Amanuensis	9,3	9,8	5,5	2,6	1,9	3,6	3,6	3,4	0,0
1532	Dosent			1,0	3,0	2,5	1,5	1,6	1,4	2,0
1108	Forsker	85,2	77,9	77,9	75,0	78,6	82,0	81,7	75,8	72,2
1109	Forsker	85,6	84,8	89,8	81,3	73,8	73,9	69,9	68,5	58,8
1110	Forsker	73,7	69,1	48,1	56,1	52,9	60,9	64,9	62,9	61,1
1183	Forsker	60,0	49,4	52,6	49,2	29,5	25,8	22,7	16,4	12,9
1111	Forskningssjef	100,0	75,0	60,0	33,3	51,1	57,0	40,7	32,4	38,5
1011	Førsteamanuensis	11,0	12,8	12,8	11,8	11,7	11,8	11,2	12,0	13,1
1198	Førstelektor	6,8	10,2	8,0	6,2	7,6	6,5	6,3	7,4	8,0
1008	Høgskolelektor	17,6	18,2	17,8	17,9	17,3	17,0	20,6	18,8	23,2
1007	Høgskolelærer	42,5	40,2	47,1	42,9	46,3	46,0	44,8	43,6	41,4
1013	Professor	2,7	3,1	3,7	3,6	3,5	3,3	3,1	3,3	3,1
1404	Professor	88,8	78,0	53,1	33,0	28,0	20,9	24,6	32,5	31,3
1009	Universitetslektor	64,6	52,7	39,2	33,2	30,2	32,5	26,9	29,5	27,3
	Sum ordinære VA	18,4	19,9	19,8	18,3	17,8	18,1	18,5	18,5	18,3
8013	Professor II	61,8	65,3	74,9			54,0	81,4	81,2	80,8
9301	Professor II	86,3	88,3	91,6	76,3	75,7	90,8	82,9	85,2	83,4
8028	Førsteamanuensis II	84,0	90,8	100,0	99,2	99,6	98,8	98,9	100,0	100,0
8029	Universitetslektor II	88,8	92,7	83,8	94,8	96,0	96,3	96,5		
	Sum bistillinger	79,2	82,5	87,8	80,3	80,2	83,8	85,7	85,9	84,1
1352	Postdoktor	99,2	98,8	99,8	99,3	99,5	99,7	99,3	99,1	99,4
1476	Spesialistkandidat			100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,7
1017	Stipendiat	96,7	98,2	98,9	99,3	99,4	99,3	99,1	99,7	99,8
1378	Stipendiat	97,6	94,9	94,3	95,5	91,3	91,6	88,1	99,5	99,7
	Sum rekrutteringsstillinger	97,1	98,0	98,8	99,2	99,2	99,2	98,8	99,5	99,7
	Andre stillinger uff	35,7	46,1	37,3	33,4	38,5	40,5	42,7	36,5	27,6
	Hjelpstillinger uff	99,5	99,4	99,0	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0
	Vit. bibliotekarstillinger	6,8	2,0	4,3	5,2	3,2	3,0	7,4	5,8	4,5
	Sum alle vit. stillinger	37,2	42,8	45,9	44,3	43,9	44,6	45,2	45,9	45,9

Tabell 6: Andel midlertidige årsverk i tekniske og administrative stillinger - utvikling over tid

Stillingskategori	2002	2005	2009	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Saksbehandler og utrederstilling	22,1	19,7	17,8	14,3	14,4	14,5	13,8	13,0	12,5
Førstekonsulent	25,5	22,6	20,7	16,4	17,5	18,6	18,7	19,9	20,3
Førstesekretær	13,9	13,9	20,4	25,1	24,6	32,1	27,1	51,9	41,2
Konsulent	18,5	15,7	14,7	19,1	18,5	21,4	24,3	26,1	27,2
Prosjektleder	68,2	64,2	62,5	44,0	42,1	44,4	36,8	38,7	36,0
Rådgiver	15,4	19,1	16,1	13,6	13,3	12,5	11,8	11,3	11,0
Seniorkonsulent	12,0	9,5	9,3	8,3	10,1	9,4	9,9	7,9	7,4
Seniorrådgiver	20,2	9,5	8,7	6,0	5,2	6,4	4,7	4,6	4,3
Kontorstillinger	23,2	21,9	28,7	32,8	41,5	37,8	39,5	30,2	26,4
Lederstillinger	7,7	27,8	29,1	33,9	40,4	38,5	38,7	38,9	37,1
Mellomlederstillinger	12,5	24,7	20,3	21,8	26,0	22,6	22,6	25,2	27,9
Sum alle adm.	20,5	20,9	19,0	16,5	17,7	17,1	16,5	16,1	16,0
Faglige støttestillinger	14,6	17,1	14,6	11,6	12,6	13,1	12,9	12,5	12,3
Bibliotekstillinger	8,7	9,7	7,6	3,9	6,2	7,1	5,7	5,0	8,5
Ingeniører	15,5	18,5	14,6	11,4	11,7	11,7	11,6	11,2	11,9
Tekniske stillinger	16,5	18,4	25,2	28,9	35,4	39,9	40,3	40,0	27,3

Flere tabeller og oversikter i DM 188203

Nett: <https://www.forskerforbundet.no/midlertidig-ansettelse/statistikk/>